

Dževad Drino*

IN MEMORIAM

Prof.dr. Lujo Margetić (18.10.1920.-17.05.2010.)

Maja 2010.godine, Hrvatska Akademija Znanosti i Umjetnosti je obavijestila da je preminuo njen zaslužni i dugogodišnji redoviti član,u razredu društvenih znanosti,profesor dr. Lujo Margetić,dugogodišnji profesor na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Rijeci.

Profesor Margetić je završio Pravni fakultet na zagrebačkom sveučilištu ratne 1945. godine,doktorirao je naredne 1946.,a od 1975.g. je nastavnik na riječkom pravnom fakultetu u zvanju docenta,kasnije je nositelj kolegija Rimskog prava,Opće povijesti države i prava te Povijesti države i prava naroda Jugoslavije. Od 1980. godine je redoviti sveučilišni profesor ,od 1995.g. je profesor emeritus,umirovljen je 1989.godine. Biran je za izvanrednog člana Jugoslavenske Akademije Znanosti i Umjetnosti 1986. godine,a od 1991.g. je punopravni član Hrvatske Akademije Znanosti i Umjetnosti,dobitnik je mnogih visokih društvenih priznanja ,među kojima i Državne nagrade za životno djelo 1998.godine.

Profesor Margetić je prvi naučni rad („*Pravo u Hesiodovu epu Erga hai hemarai*“),objavio u tada prestižnom makedonskom i jugoslavenskom časopisu „Živa Antika“,u Skoplju 1962.g.,da bi do svoga odlaska objavio oko 60 knjiga,monografija i udžbenika uz 410 znanstvenih rasprava i članaka objavljenih u najuglednijim domaćim i inozemnim časopisima i zbornicima. Njegov ogroman naučni fundus radova okrenut je ponajviše,oko dvije trećine,temama hrvatskog srednjovjekovlja,prvi je od hrvatskih pravnih povjesničara analizirao rano grčko pravo,a njegov udžbenik rimskog prava,urađen sa također pokojnim profesorom Milom Borasom,i danas je u upotrebi ne samo na riječkom Pravnom fakultetu, nego i u drugim

* Pravni fakultet Univerziteta u Zenici; dzevad.drino@prf.unze.ba

sredinama. Posebne vrijednosti je njegov rad na polju hrvatskog srednjovjekovnog prava gdje je dao doprinos kakav nitko prije njega u hrvatskoj pravnoj historiografiji nije niti pokušao: najprije je sa kolegicom iz Zagreba Magdalenom Apostolova-Maršaveskom objavio vrela hrvatskog srednjovjekovnog prava s komentarom, a potom pristupio istraživanju i izdavanju svih grana hrvatskog srednjovjekovnog prava-obiteljskog i nasljednog prava, stvarnih prava, obveznog prava, itd.

U Margetićevim radovima često je prisutan i osvrt na bosansko srednjovjekovlje, bilo u zasebnim člancima, bilo u radovima koji govore o hrvatskoj, najčešće dalmatinskoj pravnoj povijesti za koju je srednjovjekovna Bosna predstavljala svojevrstni „Hinterland“, obalno zaleđe dugog istočnojadranskog pojasa. U radu „*Neka pitanja abjuracije iz 1203.g.*“, objavljenom u Radovima Zavoda za Povijesne Znanosti HAZU u Zadru (vol.46.,2004.), Margetić je utvrdio da poznata Bilinopoljska izjava bosanskih krstjana svojom invokacijom odudara od vjeroispovijedanja drugih, te je naznačio mogućnost ostataka arijanstva unutar učenja bosanskih krstjana, kao posljednjeg ostatka ranokršćanskih pokreta na ovim prostorima. Njegova izvanredna analiza prvih izvora srednjovjekovne Bosne u radu „*Neka pitanja ranije bosanske pravne povijesti*“ (Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu, vol.56.,6/2006.), i tumačenje položaja bana Borića u složenim ugarsko-bizantskim odnosima, dobila je potvrdu u savremenim tumačenjima pravnog položaja Bosne kao zasebne kneževine toga doba. I u svojim poznim godinama aktivno je pratio znanstvenu scenu, surađivao i pisao radove, članke, kritike, prikaze ne ustručavajući se niti polemičkih članaka koje je radio sa mladalačkim znanstvenim žarom. U modernoj pomami pretvaranja rimskog prava iz pravno-povijesne u noviju komparativističku disciplinu budućeg europskog prava, žestoko je branio integritet pravno-povijesne struke, suprotstavljajući se argumentirano zahtjevima da se iz rimskog prava izuzmu „zastarjeli i prevaziđeni instituti“ koji, tobože, nisu dio današnjeg europskog pozitivnog pravnog naslijeđa.

Odlaskom akademika Margetića, historijsko-pravna nauka ovoga dijela Evrope ostaje bez svoga naistaknutijeg člana, a bosanskohercegovačka jurisprudencija bez svog značajnog istraživača i velikog prijatelja.